

Зорица Кубуровић

БОЖИЋНА БАЈКА

Илустровала
Сара Илић Горгиев

■ Laguna ■

Copyright © 2014 Зорица Кубуровић
Copyright © 2014 овог издања, ЛАГУНА
Illustration copyright © 2014 Зорица Кубуровић

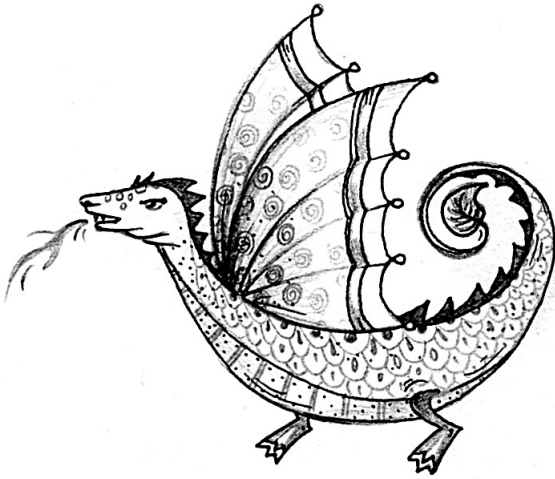
Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Мојој унучици Тари,
и свој деци којој је прави дом Божја љубав.

Лица:

Александар Децимус – сто тридесет две године, у правом узрасту за женидбу, принц патуљака, Изворник, наследник Средњег краљевства.

Бране, Бранко (Петровић) – девет година, нађен на железничкој станици, са црвеним кончићем око шаке. Страшно се плаши мрака. Зна све о митологији балканских народа и шире.

Вишња (Јанковић) – шест година, родитељи страдали у саобраћајној несрећи пре пет година. Тамнокоса, тамноока, румених усана и беле коже, обожава кување. Врло нежног срца.

Девет патуљака – пратиоци Дукса Александра Децимуса из Средњег краљевства. Задужени да га ожене по сваку цену. Носе кабанице с капуљачом и зимске чизме. Ужасно гласно певају, свако за себе.

Ђорђе, Ђоле (Козић) – три дана, киднаповано дете добростојећих бизнисмена, остављен у парку. Невероватно срећно створење. Провео божићну ноћ у Дому. Већ сутрадан нашли су га родитељи, здруженом акцијом специјалаца и деце.

Евгеније Луталица (Тешић) – пет година. Хронично и заувек слинав и у потрази за оцем.

Евица (Митић) – чистачица у дому, четрдесет година, али свако би јој дао бар четрдесет пет, жена кремен-камен. Смеђа, крупна, уредно наффризиране и излакиране косе, преко мере строга према свима, а нарочито према Тањи.

Ивана Тачкица (Јовановић) – око пет година, изгубљено дете које је Тања нашла на ивици провалије у Прокопу и довела је у Дом. Плавокоса, плавоока, скоро прозрочна, несаломиве воље. У ствари, она је зачарана вилинска принцеза.

Кића, Кићос, Франсиско Гомес де Кеведо и Виљегас, Кемал (Ататурк) – једанаест година, као беба остављен у дому, непознати родитељи. Тамнопут, интеллигентан, неописиво музикалан и друштвен. Потрудио се да буде проглашен за ометеног у развоју, па иде у школу за ретардирану децу, јер му је тако лакше. Пева у црквеном хору.

Краљ Вилењака – непознате старости, наследни краљ Вилинског царства, краљ свих и добрих и злих вилењака. Племенит, строг, понекад се претвара у црвеног змаја.

Кунга Ре – мали змај (око 6 м) кога су деца направила са Чарлијем од бетонског гвожђа и јуте, и кога је оживела Ивана Тачкица и смањила га на величину погодну за одгајање у Дому (величина малог пса).

Милица (Ристић) – дванаест година, увек у панталонама, обожава фудбал, животиње, борац за правду, побожна. Остављена код сопствене баке, која је умрла, па су је комшинице из Горњег Милановца довеле у Дом. Родитељи разведени, поново срећно ожењени и удати, имају нову децу у Француској, на неидентификованој адреси. Понекад се сете ње и пошаљу јој слаткише за празнике.

Милош Коцка (Милошевић) – осамнаест година, метар и осамдесет, набилдован, понављао четврти разред угоститељске школе, озбиљно оптерећен својим недовољним образовањем, које се труди да поправи, тешком муком. Не зна ништа о родитељима, осим да је пронађен у Кошутњаку, и да није рођен у породицишту.

Ноле, Новица (Кнежевић) – четири године, остављен у Дому као беба, родитељи тешки хероински зависници, умрли један за другим после Нолетовог рођења. Као беба неколико пута западао у апстиненцијалну кризу. Смеђ, прозрачан, стално се саплиће о ствари.

Радвина Изворска – моћна изворска вила, сестра Тањине мајке, виле Лидлеје Горске.

Сури – две године, што у мачјем животу износи двадесет четири године. Сиви мачак који инкогнито живи у Дому, ловац у пуној снази. Као и све мачке, непријатељ је патуљака.

Тања (Шишевић) – шеснаест година, вуковац, други разред Школе за децје неговатељице, увек најбоља у свему. Од рођака до пријатеља, са седам година Тања се нашла сама у граду Београду и одвела саму себе у Дом. Што је био срећан тренутак за Дом, а и за њу саму. У стварности, Тања је вила, и њено право име је Танија од Пролећних Киша.

Теодор Бубалица (Стефановић) – десет година, свезналица, натпросечно интелигентан, обавештен о свему. Он сам је открио да је ванбрачно дете продавачице сладоледа и непознатог човека у ланеном оделу, веома финог. Мајка му је једном послала честитку за Божић из Бирмингема.

Чарли (Зоран Чалија) – двадесет осам година, Херцеговац, академски сликар. У овој причи отац једне бебе (Милице) и усвојени отац и старатељ целог Дома.

ризнати вођа у ратним и ванредним стањима, чувени патуљачки јунак Дукс Александар Децимус Финалисимус, слављен и вољен у свом народу као Саша Крај Крајева, или Аца Скрајнути, ни

сам није веровао да ће његова авантура успети. Стварно, био је то подвиг и луд и хвале вредан, да оде из удобног Средњег краљевства, које се простирало широм Великог континента, у испитивање нечег тако необичног и дивљег као што је Јужна провинција. Али потреба да лута новим крајевима текла је, такорећи, његовим краљевским венама. Чудна љубав за изворе терала га је да тражи и проналази нове воде под земљом, незагађене и невине у овом злом свету, да их чисти и износи на светло дана, јурећи за њима с краја на крај Великог континента. С обзиром на његову импресивну величину од три стопе, мерено људским мерама, он је збиља уливао поштовање, а негде, богме, страх и трепет својом појавом, стасом и гласом. Није било

патуљка, ни шумске виле, ни вештице, која се не би уплашила од његове љутње кад се љутио и од ватре његових тамних очију кад је изволевао да буде бесан. Али сви су знали како је добро његово срце, да је способан за дубока и трајна пријатељства, и за велика дела о којима се певало крај ватре и уз медовину. Шапутало се међу патуљцима да његове чудне склоности ка путовањима долазе отуда што му је баба по мајци била вила, и да одатле потичу све његове претераности. Александар Децимус био је тако обожаван у Средњем краљевству да су му унапред опраштали сумњиво порекло и будуће грешке, а са осмехом од њега очекивали нове авантуре и чудеса.

Александар Децимус, као и сви много вољени, веровао је да је несхваћен и невољен, да је отпадник од друштва и свог народа, и то је носио као тешку рану на свом напаћеном јуначком срцу, склоном заљубљивању. Јер је, уз све, Дукс Финалисимус силно желео да буде заљубљен, сањао је о лепим госпама за чије би срце освојио свет, госпама достојним да се за њих живи и мре. Таквих, нажалост, није било око њега. Патуљачке госпе, румене и дебелушкасте, умеле су да се свему смеју и да се лепо брину саме о себи, женама људи био је смешан његов стас, а виле су биле тако моћне, својеглаве, и тако су чувале своју слободу да о њима осећајни ратник никад није ни мислио. Зато је уздисао на месечини и певао песме о усамљености. Зачуђени патуљци су одмахивали главом – и најбезазленији међу њима видели су да је Дуксу време да се жени и да има пород, и да то мора да се деси убрзо, јер

ће његова
 љубав за
 лутањем да
 се претвори у
 страст, па никад
 и неће стећи
 прави дом.
 Или ће да
 се загла-
 ви у
 неки од
 дугих и
 исцрпљу-

јућих ратова
 са змајевима,
 или ће да сасвим
 потоне у
 сањарење.

Зато, кад
 је тужни
 Крај Кра-
 јева изјавио да је
 дочуо нешто о извору
 у Јужној провинцији,
 лековитом за очи, пату-

љачки краљ позва у тајности изабране ратнике и истраживаче, нареди им да прате његовог сина и да му нађу невесту. Да пазе на сваки његов поглед, сваку реч, и да по сваку цену приволе Александра Децимуса да се жени. И, макар за то биле потребне деценије, да се не враћају необављеног посла.

– Ја сам био много млађи од мог сина кад сам добио наследника и прихватио се власти. Доста ми је престола! Доста ми је краљевања! Сањам да спавам под липама. Сањам да гајим јабуке.

Наравно да краљу Александру Деветом, званом Зевало, никад нико није ни бранио да спава под липама и да одгаја јабуке. Он је био, међутим, тако стар, дебео и тако тешко покретан да о ма каквим активностима није било говора. Али он је волео да се вајка, иако га нико никад није схватао озбиљно. И тако свита његовог сина крену у истраживање и да потајно тражи невесту и краљицу за Дукса.

Тежак је то био пут. Путовали су ноћу шумским путељцима и парковима, крили се и спавали испод мостова, дању су ишли патуљачким путевима по крошњама дрвећа и на крилима пријатељских птица. Патуљци су нечујно газили маховину и папрат. Понекад, кад би марш потрајао, а Дукс Александар, утонуо у мисли, грабио напред не примећујући глад, жеђ, умор и несаницу, гунђање патуљака се претварало у песму:

Куда идеш, ного, куда?
Зар ти није доста чуда?
Зар подухват вреди труда?
Крепко гази, ного, свуда!

Мисли, брини, чело смело,
што се мучи јадно тело!
Где те гурну срце врело,
брини сада, чело бело!

Зевај, спавај, све стојећи!
У сну ће ти неко рећи
да си мог'о бити већи,
јунак,
песник,
неко трећи,

ал' да наде нема праве
кад те воде луде главе.

Александар Децимус живнуо је истог часа кад су оставили складни дрвени дворац у Светим планинама, пун драгуља, злата, мачева и штитова, који су се употребљавали само још у ретким борбама са змајевима. Удисао је мирисе слободе – мирисе шумског биља и звериња, камења и земље. Понегде би свратио да прегледа изворе, које је све знао и чија имена је умео да одгонетне. Само су ретко где ти извори били чисти и весело грготали, као у време његове баке. Дивна и необична госпа Елинор! Звали су је Великом краљицом Светих планина, кад су јој певали песме и кад су причали о њој јуначком потомству. Између себе, кад су јој поверавали своје тајне и молили од ње разумевање и помоћ, звали су је Вила Вела.

Ни сад, много година откако се сматрао одралим патуљком и Дуксом, Александар Децимус

није могао да се ослободи извесног детињег осмеха кад би се сетио баке Виле Веле. Била је уистину најлепше створење од свих које је икада видео – не по лепоти, ни по мудрости, него по унутарњем сјају којим је блистала кад се осмехне. И тај сјај се преносио на бића и предмете, облаке на небу, лишће и цвеће, на све што би окрзнуо њен поглед.

Вила Вела је причала чудесне приче пре спавања и Александар Децимус им се радовао целог дана. Сви њени многобројни унучићи делили су с њим ту очараност ноћним причама. Али само је с њим Вила Вела делила своју љубав за изворе. И он је био једини позван да научи древна знања.

И једини који је могао да наговори Добру Воду, која је појила изворе на Великом континенту и која се рађала крај дрвеног дворца у Светим планинама, да опет потече кад је усахла после смрти Виле Веле. Али то знање, драгоцено, немерљиво ма којим другим умећем, Александар Децимус није

имао коме да пренесе, јер није имао никога од свог рода у коме би открио тиху моћ правог Изворника, оног што се рађа са осећањем да зна и може, који удари штапом и из стене потече вода, који упре прстом и из шупљег дрвета загрољи поток.

Други велики проблем који је мучио Александра Децимуса биле су изворске виле. У давна времена оне су живеле крај извора и потока, чувале их, чиниле лековитим или отровним, али увек дивним. Многе од њих су биле зле и зачаравале су воду и неупућене. Све су биле лепе, све својеглаве, храбре и поносите. Често су се шалиле с људима, некад, наравно, с нехајном свирепашћу, јер су биле тако страшно моћне према људској безначајној снази. Ипак, зачудо и авај, људи су скоро уништили виле. Њихов свет ствари скоро је потпуно избезумио те горопаднице, те лепотице које су све могле. Њихови глупави ратови у којима се све више гинуло, и то не на пољу части, не јунак против јунака, него бесмислено гинуло од машина, од непознатих, њихова суманута брзина, њихови зли колоси од камиона, змије њихових путева и железница, отров којим су пољивали своје воће без укуса и цвеће без мириса, њихове челичне птице које су помамно јуриле плавим небом, коначно су убили и скоро сасвим затрли ту сорту осетљиву на буку, злу реч и смрад. И сада кад су градови уништили и загадили изворе, виле су умирале са њима. Или су, распамећене и тужне, јуриле од места до места своју дивну минералну воду затворену у боце, пресретале камионе и отимале демижоне по самоуслугама. Александар Децимус их

је већ много пута ослобађао из људских затвора, лудница и сиротишта, и одводио их да се окупају у Доброј Води, да поврате своју моћ. Али, авај! Виле, накратко опет лепе, падале су у очај и нестајале без својих извора. И ту није било лека, или га Александар Децимус није знао. А глупави људи су настављали да уништавају виле не схватајући да тако уништавају Добру Воду и корење доброг које је тајно хранило све што је живо на свету.

Могла би да се напише подебела књига о доживљајима Дукса Финалисимуса и његове дружине на том путу, који ће у патуљачкој историји и епици остати записани као Златно доба Средњег краљевства. Змајева, додуше, није срео много, осим једног, већ прилично угашеног, на обронцима Сребрних планина, и осим једне змајице која је лежала на златним јајима и покушавала да задржи на својим зеницама Дуксов поглед. Александар Децимус се много пута сусретао са змајевима и проценио да је змајица жедна и љутита, и да само што нису проклијали гладни змајчићи, па је скретао поглед у страну да га не опчине зле змајевске очи. На брзину је измењао са змајицом претње, поздраве и комплименте и уписао у своју карту Сребрне планине као опасне по живот у наредних много стотина година.

У многим ноћима беснеле су над његовом главом олује, многа стабла крај којих је пролазио спалили су громови, у дивљим шумама Јужне провинције често су крај њега прохујале вештице на метлама и утваре су понекад хучале, бучале и палиле сабласна светла на пропланцима. Александар

Децимус је ишао даље. Понекад је тутњала земља и живи људи се укопавали у земљу пред другим људима, понекад му се срце стезало од јаука рањених и од туге разорених домова. Неко страшно зло, ужасно као стоглава звер, притискало је Јужну провинцију. Александар Децимус, практичан и брз, зауставио би се понекад да сву ноћ са својим патуљцима прави ципеле

за брђане који су ратовали боси. Понекад би извучао рањеника испод рушевина или очистио минско поље, или уништио топове на свим странама које су ратовале.

Иако се патуљци нису мешали у животе људи, осим кад би се људи умешали у њихове животе, Дукс Александар је осећао тело зла над собом. Као што се много пута борио са стоглавим аждајама, он је и сада одговарао на изазов, чувајући се мржње.

Никад се није питао шта се догађа с људима. Он није могао да зна. Надао се да не може. Први учитељ мачевања, који му је ставио у десницу мач његових предака, пре првог ударца наредио му је да се чува мржње, љубоморе и злобе.

– Јунака чини срце – рекао је стари ратник.
– Чувај се свог срца, и чувај своје срце, принче!

Александар Децимус није дозвољавао да га дотичу ружна осећања. Зато би понекад успавао ратнике и певао им баладе о части и витештву, о деци која расту као цветови и о љубљеним женама које чекају и победнике и поражене. С тугом је гледао њихова успавана лица, обливена сузама.

– Ах, ах, будаласта децо дана! – гунђао је себи у браду – Зашто не верујете? Зашто се не надате? Чему вас је научио Син Светлости? Ах, тужни и невољени! Плачите, бар! Сузе прочисте и лече.

Било је то истина. Лутајући Јужном провинцијом, која му се све више свиђала, са свим тим брдима и планинама, великим рекама, са мирисима неподношљиво лепим и опорим, понорницама и планинским поточићима, Александар Децимус је

осећао како му срце расте у грудима и чинило му се понекад да ће оно препући. Очи су му све чешће биле пуне суза. Иако није пуштао да оне потеку, није их се ни стидео, како и доликује ратнику.

Било је нешто у том месецу, у спокојним звездама, нешто у дрвећу и гљивама, што га је тера-ло да дрхти као мало дете. Понегде је застајао на висинама и кликтао као соко. Понегде би ушао у језеро, потонуо као камен, прошетао се по дну и излазио хладан и црвених очију. Још је било јелена и вукова и њихове младунчади. Они су га често носили на леђима.

– Пријатељи моји, моја вечера нека је ваша вечера, и моја постеља нека је ваша, и мој дом нека је ваш, где год да се опет сретнемо. Али ваш дом није мој дом, и тужан сам унапред што ћу отићи – говорио је патуљачким језиком који су разумеле све животиње.

Оне су му прислањале главу на раме и опрашта-ле се како је доликовало да се опросте од принца:

– Збогом – говориле су немуштим језиком животиња који разумеју патуљци – нека се твоји путеви исправе ка твом циљу, нека те ноге носе према твојој срећи, а срце нека те подсећа на нас који чекамо да нам се вратиш.

Александар Децимус је ишао напред и није се много задржавао. Пратио је малу звезду луталицу, вилинску светлост трагача, коју му је давно поклонила бака, ако се то могло назвати поклоном. Показала му је њу, кад је већ био момчић и већ одавно знао да чита из небеске књиге, и да у сну наброји имена свих звезда. Блистава златна

светлост се није покретала као небески свод. Стајала је на небу, непомићна, једнако сјајна.

– Предајем ти своју звезду трагача, мили мој

– казала је Вила Вела.

– Постаће љубичаста

кад кренеш у лутања.

Постаће опет златна

кад нађеш своју

љубав и свој дом.

– Дом? – питао је мали патуљачки принц. – Зар нећу заувек живети у дрвеном дворцу у Светим планинама?

– Ко зна? – рекла је бака склањајући му црвене чуперке под капуљачу. – Дом је тамо где ти је срце. А срце је тамо где је твоја љубав.

Александар Децимус тада ништа није разумео, али с годинама је почео да увиђа да нема места на коме би био спокојан и срећан и чезнуо је да се звезда негде смири. Она је била немилосрдно љубичаста и јурила пред њим ка циљу за којим је жудео – новом извору и, негде, љубави на крају пута. Али, ни извори ни љубави нису више били као у старим причама.

Најзад, после много перипетија, патуљци стигоше до извора за којим су трагали. Александар Децимус није имао илузије о вестима о лековитим изворима. Веровао је да ће уместо извора наићи на неко блаштиште, или на пробушену цев градског водовода из које бије вода. Такве ствари су се све чешће дешавале и Дукс није допуштао својој пратњи да наглас очајава због тога, али се у дну срца увек осећао превареним.

Била је већ касна јесен и кабаница Александра Децимуса пушила се од влаге док је журио ка извору. Умакли су пред неким људима, који су врештећи побегли кад су угледали патуљачка брадата лица у шумарку крај обале зване Ушће, где се, изгледа, завршавало омиљено људско шеталиште у граду званом Бели. Људи су дигли праву узбуну, и патуљци, мада им није падало на памет да се плаше људи, одвезаше чамац и без велике

граје нестадоше у мраку. Чамац је био трошан и потонуо је близу друге обале. Александар Децимус и дружина, мокри и прозебли, зато потрчаше за звездом и одећа се на њима осушила за непун час. Благословена патуљачка топлота! Није било угодно испаравати се тако у јесењој ноћи, али је било корисно.

И тако, још помало влажни, нађоше извор негде у предграђу. Извор је био прави. А крај њега је седела права изворска вила, светлоока, дугокоса, чистила врело и гунђала кроз зубе.

Дукс Финалисимум био је очаран призором. Он прочисти грло, узне ваздух и ослови је онако како се ословљавају младе виле.

– О, најлепша од најлепших...

– Марш! – цикну вила и диже главу. – Марш, марш!

Александар Децимус угледа дивље плаве очи са свим нијансама зелене, блатом умрљано лице и руке до рамена, поцепану вилинску хаљину, рашчупану светлу косу и сузе. Дукс Финалисимум није подносио сузе.

– Не плачите! – дрекну он најдубљим гласом, што је значило да је узрујан и ганут. – И како марш?

– Лепо! – врисну вила. – Не мувај се беспослен! Скупи отпатке! Почисти около! Шта гледаш? Мрдни се!

– О, племенита! – поче опет принц патуљака, ословљавајући је онако како се ословљавају виле у зрелим годинама. – Зашто не употребиш своју моћ и не учиниш да нестану отпаци са овог места?

– Зато, глупи створе, што немам више те моћи. Не блени! Ради! Показаћу ти ја чаролије! Ко си, уопште, ти?

Александар Децимус покуша да се представи што је умилније могао, али ни његово име ни титуле нису оставили неки утисак на вилу. Ипак, она се за тренутак усправи и ошину Дукса брзим и строгим погледом.

– Тјах, принц и Изворник! Ма немој! Шта ми рече? Метлу у шаке и чисти! Претворићу вас у чворке! У зову! Мрдај се! Брже!

Дукс Финалисимум без оклевања узме метлу, смејучкајући се тихо и очарано, а његова пратња се за трен ока баца на отпатке. Уредно очистише све. Сложише смеће у велике папирне кесе, а вила их поведе до места где их је закопавала у земљу. Навикли на дуге маршеве, патуљци тихо запеваше:

Полако гази у ноћи, хој!
Нека те води судбине глас,
и бледи месец, славујев пој,
чаробне речи, вилински стас,
полако ступај у ноћи тој.

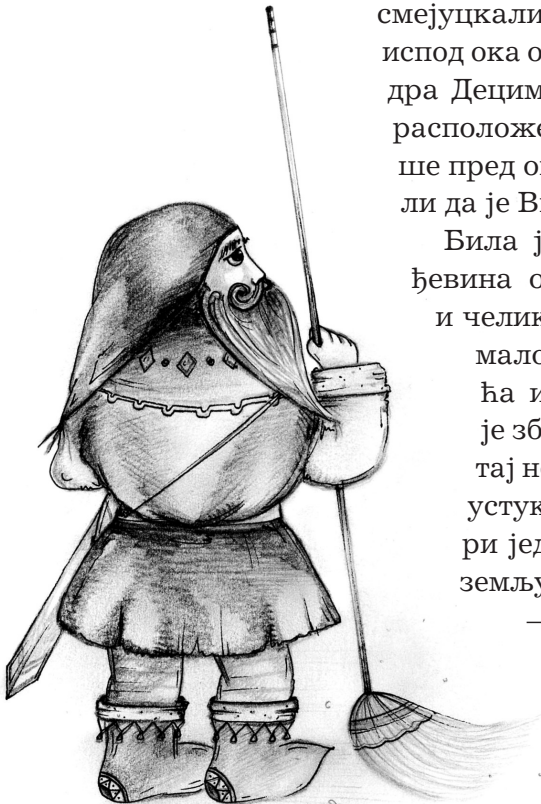
– И ној, и лој и рој! И пас, и бас и фрас! – прогунђа вила, осмехујући се помало. – Одакле сте? Шта намераваате? Где сте се сместили?

Патуљци испричаше упадајући један другом у реч. Вила одмах одустаде од намере да нешто схвати. Зато се све више мрштила.

– Знала сам! – прогунђа на крају. – Могла сам и да претпоставим да може само мени да се деси

тако нешто: девет патуљака-скитница и патуљак-лудак! Где су, питам, ти залутали принчеви? Ти краљеви који певају лепим госпама? Ти песници и јунаци за женидбу? Ђут! – викну она кад Дукс, црвен у лицу, покуша нешто да каже. – И напред марш! Сместићу вас ноћас и нахранићу вас, а сутра ћемо видети. Али тихо! Пст! Не зевај! Не мрдај ушима! Кажем, тихо! Што мрзим патуљке!

Патуљци врло нечујно пођоше за вилом и не рекоше више ни реч. Али смејуцкали су се, гледајући испод ока очараног Александра Децимуса и, врло брзо, расположени и суви, стигоше пред оно што су веровали да је Вилиндвор.

Била је то велика грађевина од бетона, стакла и челика. Око ње је било мало кржљавог дрвећа и цвећа. Патуљке је због нечега поразио тај ноћни призор и они устукнуше. Вила отвори један прозор у приземљу и ушуња се.

– Пст! Не дишите!

– рече им уз страшну гримасу. – Деца спавају.

Дукс Финалисимум се зграну, али задржа дах. Патуљци, видно разочарани, ипак зажагорише.

– Деца? Каква деца? Колико их је? Чија су то деца?

– Тише! Пробудићете их! Претворићу вас у бубашвабе! – сикну вила. – Чија би била? Моја су. Њих око седамдесет.

– Драга госпо! – простења Дукс.

– Зар је то мало? – рече вила кроз сузе. – Немам времена ни да спавам. О песмама и да не говорим! А ти ми причаш о принчевима! За мном, и то на прстима!

Корак по корак, вила их поведе кроз таму у којој су заиста спавала деца. Понеко би покрила, понеко пољубила, ту и тамо би изнела патике у ходник, склонила књигу, или оставила на место играчку. Патуљци су само гледали и ћутали, а Александар Децимум, пре-дузимљив и добродушан какав је био, за час поправи неколико аутомобилчића, намести две-три ноге луткама, доведе у ред чак један воз прилично улубљен и без боје. Тада се и остали патуљци размилеше по Вилиндвору, поправљајући тихо телевизор, ципеле, браве и кваке, мењајући гумице на чесмама и проверавајући осигураче. Врло очарана, вила је гледала како за њима остају у реду машине и ствари које годинама нису радиле како треба.

– Види њих! – шапутала је очарана. – Пази само моје скитнице! Ехеј, не ушивај ми сукњу! Нећу моћи да прескачем степенице. Опрез! О, пази! – викну прилично престрављено, јер у тами заблесташе два зелена ока.

Зачу се:

– Мрњау! Фр! И мљац! – и на патуљке скочи из мрака страшно мршав и крвожедан мачор.

Патуљци исукаше мачеве. Мачке су биле одвај-када непријатељи патуљака, убијале их, или се трудиле да то учине на све начине, правиле се да не схватају њихов древни језик и увек се придруживале њиховим непријатељима. Патуљци нису знали зашто и кад је почело њихово непријатељство. Чак ни у њиховим старим књигама које су говориле о Почецима Почетка, у којима су била уписана права имена свега живог на свету, мачке се нису помињале и патуљци су претпостављали да се о њима намерно ћутало. А мачке, какве су већ биле, нису говориле ништа о својим знањима, љубавима и мржњама. Само су нападале патуљке где год и како год су боље умеле.

Сатеран до прозора оштрим мачевима, мачор нечујно побеже.

– То је Сури – рече вила суво.

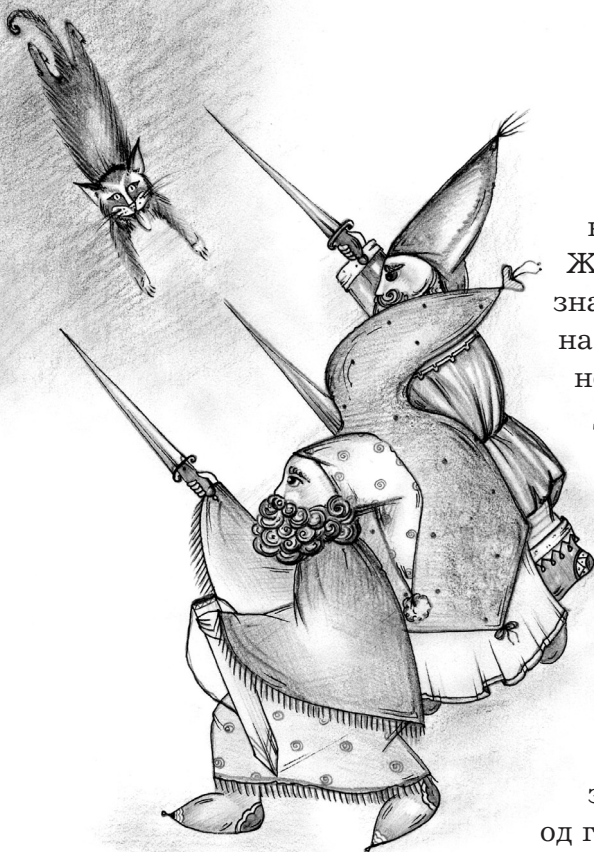
– Видимо! Мило нам је! Ма немој! Да часног имена – Сури! О, фуј! – гунђали су патуљци враћајући мачеве и бодеже у корице.

– Збиља, госпо – рече мргодно Александар Децимус – зашто држите у двору ту поган? Или, зашто не чувате и змајеве, кад већ негујете акрепе и непријатеље?

– Имамо и змајеве – рече вила нехајно и одведе их у мало задње двориште.

У њему је била гомила гвожђурије опшивена цаковима од јуте и офарбана зеленим и црвеним бојама.

– То је Кунга Ре – рече вила, уздахну и узе за руку Дукса. – Деца су га једном направила, ставила

на точкове
и шетала са
њим по граду.
Желела су,
знаш, да одлете
на њему далеко,
негде где је све
добро, лепо и
угодно, где
су цветићи
и лептири-
ћи, родите-
љи, баке и
деке који
их воле,
као у бајци.
Био је то
збиља леп змај
од гвожђа, крпа и
пластике. Махао је

крилима и стрељао нацртаним очима. Деца су мислила да је велики. Упоређивали су га са камионом. Змаја, замисли молим те! Испевали су му и песму. Ах, ах! Они још не знају да све што смисле негде постоји и да утиче на оно што називају стварношћу. Пророчки снови детињства! Од њих настају животни позиви, путовања по свету, несрећне љубави и нова деца. Песме! Дворови из снова! Змајеви, чак! Невини и опасни дечји снови!

Патуљци су је слушали, зачуђени, додуше, али не много дирнути. Само је Александар Децимус гледао у њене очи пуне ватре и туге, потпуно опчи-

њен. Вила уздахну још неколико пута, обазре се и угледа његов занети поглед.

– Боли ли те стомак, лудаче? – упита са пуно симпатије.

Крај Крајева је био на путу да призна да је насмрт болестан, али их вила, не чекајући његову исповест, поведе уз неке широке и пуне степенице до собе у поткровљу. Тамо су, међу уљаним бојама, шареном хартијом, платнима разапетим на рамове, пастелима и тушевима, била скривена у зиду вилинска врата обасјана чаробном светлошћу. Вила их дотаче и патуљци уђоше у њене одаје.

Вилиндвор је, као и свако друго вилинско станиште, био састављен искључиво од светлости, боја и музике. Овај је био зелен и пун плаве блиставе светлости и жубора.

„Као планински поток!“, помисли Александар Децимус.

Вила му се осмехну и замисли се за трен, па окрену прстен на свом прсту. А онда се, полако, Вилиндвор претворио у пријатну патуљачку кућу с много малих корисних остава и ствари по ћошковима, уредну, с великим дрвеним квакама и бакарним судовима на полицама, и с ватром која је пуцкетала у огњишту. Патуљци се завалише у дубоке наслоњаче, извадише луле и дуван и налише себи медовину из великог бокала на столу. Крајичком ока одмерише тај сто. Био је то чврст и солидан храстов сто, баш какав би и требало да буде сто по укусу патуљака, углачан, чист и стамен, да се за њим једе, лумпује, кују завере, цртају